

 3-10

Aan

Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Kamerbrief voorbeelden van SGP van problemen bij
partnerverlies

TER BESLISSING

Datum
4 juli 2023

Onze referentie
2023-

Opgesteld door

Bijlage(n)
2

Aanleiding

In de begrotingsbehandeling heeft de SGP (dhr. Stoffer) aandacht gevraagd voor rouwenden, en daarbij voorbeelden overhandigd van de financiële problemen die kunnen ontstaan wanneer een geliefde overlijdt. Dit betreft problemen rond overheids- en pensioenregelingen waar mensen die hun partner verloren hebben mee te maken krijgen. U heeft (beide) in het debat toegezegd naar de voorbeelden te kijken, en de Kamer hier voor de zomer over te informeren.

In de nota van 9 juni jl. hebben wij uw akkoord gevraagd op de analyse van de onderzochte problemen en de lijn van de aanbiedingsbrief. Uw opmerking (MSZW) over tijdige communicatie is meegenomen.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met verzending van de aanbiedingsbrief en de analyse? De brief en analyse wordt gelijktijdig aan stas F&B en stas T&D voorgelegd gelet op dat de brief mede namens hen wordt verstuurd.

Kernpunten

- De aanbiedingsbrief bevat de volgende onderdelen:
 - Inleiding: goed dat SGP deze praktijkvoorbeelden heeft verzameld, heel moeilijk als er bij zo'n zwaar moment ook onzekerheden bijkomen rond overheids- en pensioenregelingen. Vanuit overheid en uitvoering veel aandacht hiervoor.
 - Complexiteit: 4 van 8 voorbeelden te herleiden tot problematiek rond complexiteit belasting- en toeslagenstelsel. Inzet vanuit kabinet op vereenvoudiging van het stelsel. Voorbeelden zijn gedeeld met lopende trajecten (o.a. VIM) en op korte termijn inzet op dienstverlening.
 - Uitwerking per voorbeeld:
 - Bij voorbeelden 1, 2, 4 en 6 gaat het om complexiteit waarop al trajecten lopen. Specifiek wordt ingegaan op de Anw. We gaan binnen lopende trajecten in gesprek met SVB om te kijken wat mogelijk is om verrekening beter/makkelijker in beeld te brengen.
 - Bij voorbeelden 3 (heffingvrij vermogen) en 5 (Anw en samenwonen/trouwen) is er geen oplossing nodig omdat het valt onder beoogd beleid.

- Voorbeeld 7 en 8 (nabestaandenpensioen) ziet op regelingen bij pensioenfondsen, deze problematiek doet zich niet meer voor bij het nieuwe nabestaandenpensioen uit de wet toekomst pensioenen.
- Afsluiting: permanent aandacht voor de problematiek waar nabestaanden mee te maken hebben. Er wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om deze waar mogelijk op te lossen of te beperken.
- In de volledige analyse, welke als bijlage aan de Kamer wordt gezonden, wordt uitgebreid ingegaan op de analyse van de voorbeelden.

Datum
4 juli 2023

Onze referentie
2023-XXXXXXXXXX

Toelichting

- De SGP heeft 8 voorbeelden aangeleverd op gebied van toeslagen/fiscaliteit, de Algemene nabestaandenwet (Anw) en nabestaandenpensioen voor kinderen/jongeren. De 8 voorbeelden zijn:

Fiscale regelingen en toeslagen	
Voorbeeld 1	Gevolgen wijziging verzamelinkomen/ hogere belastingschijf
Voorbeeld 2	Kindgebonden budget
Voorbeeld 3	Vermogen: ongelijkheid tussen overlijden en scheiding
Algemene nabestaandenwet (Anw)	
Voorbeeld 4	Anw en verrekening
Voorbeeld 5	Anw en samenwonen/trouwen
Voorbeeld 6	Anw met terugwerkende kracht en de mogelijke gevolgen
Nabestaanden pensioen voor kinderen/jongeren	
Voorbeeld 7	Nabestaanden pensioen en scholing
Voorbeeld 8	Nabestaanden pensioen en afkoopregelingen

- De SGP doet de oproep om naast de gegeven voorbeelden meer voorbeelden te verzamelen. Vanuit SZW bent u daar samen met de SVB al actief mee bezig met onder meer de uitgevraagde burgerreis en het symposium afgelopen jaar over de financiële problemen waar nabestaanden tegenaanlopen.

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief Reactie op voorbeelden uit de praktijk: financiële gevolgen partnerverlies	Verzenden aan TK	
2	Analyses voorbeelden uit de praktijk: financiële zaken en gevolgen	Verzenden aan TK	

MSZW

21/6 2023
Als ik de voorb. aan,
lijkt me dat ik lij
wil te winnen
kan bij heden
en beide
commun...

TER BESLISSING

Datum
9 juni 2023

Onze referentie
2023/...

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
1

bv KOB →
Waarom idee met
wegen al na 1 jr
check
(of 2 mnd!)

Aan

Minister van SZW en minister van APP

nota

Analyse voorbeelden van SGP van problemen bij
partnerverlies

Aanleiding

In de begrotingsbehandeling heeft de SGP (dhr. Stoffer) aandacht gevraagd voor rouwenden, en daarbij voorbeelden overhandigd van de financiële problemen die kunnen ontstaan wanneer een geliefde overlijdt. Dit betreft problemen rond overheids- en pensioenregelingen waar mensen die hun partner verloren hebben mee te maken hebben. U heeft (beide) in het debat toegezegd naar de voorbeelden te kijken, en de Kamer hier voor de zomer over te informeren.

Wij hebben de aangedragen problemen onderzocht en verder uitgewerkt. Een deel van de geschetste problemen past in lopende trajecten, zoals vereenvoudiging en het verbeteren van de dienstverlening vanuit de SVB. Een deel gaat over regels waarvan de achterliggende keuzes uitlegbaar zijn. Met deze nota informeren wij u over de uitwerking en leggen we de outline voor een kamerbrief aan u voor, zodat we z.s.m. uw ideeën hierover mee kunnen nemen. Om de snelheid in het proces te houden, werken wij op de achtergrond al aan de brief (zie onderaan de opzet van de brief).

Geadviseerd besluit

- Ons voorstel is om de analyse van de voorbeelden naar de Tweede Kamer te sturen met een aanbiedingsbrief langs de volgende lijnen:
 - In de kamerbrief kunt u schetsen binnen welke lopende trajecten de aangedragen voorbeelden passen, en toelichten wat u samen met de SVB al gestart bent op het gebied van dienstverlening en specifiek rond nabestaanden.
 - De brief zal dan geen nieuwe maatregelen bevatten.
- Gaat u akkoord met de in deze nota voorgestelde opzet van de brief?

Kernpunten

- De SGP heeft 8 voorbeelden aangeleverd op gebied van toeslagen/fiscaliteit, de Algemene nabestaandenwet (Anw) en nabestaandepensioen voor kinderen/jongeren.
- De helft van de voorbeelden heeft als grondprobleem de complexiteit van het huidige belasting- en toeslagenstelsel. De grote nadruk op rationeel handelen en voldoende doen- en denkvermogen in het huidige stelsel is bij nabestaanden extra problematisch. Hiervoor zijn geen concrete oplossingen voorhanden. De problematiek past binnen lopende trajecten over vereenvoudiging, zoals het traject "toekomst van de toeslagen" dat onder

leiding van het ministerie van Financiën loopt en de lopende analyse van fiscale regelingen¹ bij hetzelfde ministerie. Daarnaast start het kabinet een interdepartementaal programma Vereenvoudiging van inkomensondersteuning voor mensen (VIM)².

Datum
9 juni 2023

Onze referentie

- Verschillende voorbeelden betreffen de Anw: problematiek rondom verrekening van arbeidsinkomsten; niet herleven Anw recht na (opnieuw) samenwonen/trouwen, en problematiek die ontstaat wanneer Anw met terugwerkende kracht wordt uitgekeerd in het lopende fiscale jaar. Het probleem rond verrekening bij Anw past in een lopend traject over verbetering van de dienstverlening van de SVB.
- Bij het voorbeeld rond de halvering van het heffingvrij vermogen voor een huishouden bij overlijden en het voorbeeld rond het niet herleven van het Anw recht na (opnieuw) samenwonen/trouwen gaat het om regels die als te strikt of oneerlijk ervaren worden. Het gaat hier echter om regels waarvan de achterliggende keuzes in onze ogen goed uitlegbaar zijn.
- De SGP doet de oproep om naast de gegeven voorbeelden meer voorbeelden te verzamelen. Vanuit SZW bent u daar samen met de SVB al actief mee bezig met onder meer de uitgevraagde burgerreis en het symposium afgelopen jaar over de financiële problemen waar nabestaanden tegenaanlopen.
- Ons voorstel is om de uitwerking van de problematiek bij een korte kamerbrief te voegen. In de kamerbrief kunt u schetsen binnen welke lopende trajecten de aangedragen voorbeelden passen, en toelichten wat u samen met de SVB al gestart bent. De brief zal geen nieuwe maatregelen bevatten.
- Vanwege de samenhang met fiscaliteit en toeslagen zal de brief mede namens de staatssecretarissen van Financiën -De Vries van Toeslagen en Douane en Van Rij van Fiscaliteit en Belastingdienst ondertekend worden.

Toelichting

1. Achtergrond bij de voorbeelden:

Overzicht van de acht voorbeelden

Fiscale regelingen en toeslagen	
Voorbeeld 1	Gevolgen wijziging verzamelinkomen/ hogere belastingschijf
Voorbeeld 2	Kindgebonden budget
Voorbeeld 3	Vermogen: ongelijkheid tussen overlijden en scheiding
Algemene nabestaandenwet (Anw)	
Voorbeeld 4	Anw en verrekening
Voorbeeld 5	Anw en samenwonen/trouwen
Voorbeeld 6	Anw met terugwerkende kracht en de mogelijke gevolgen
Nabestaanden pensioen voor kinderen/jongeren	
Voorbeeld 7	Nabestaanden pensioen en scholing
Voorbeeld 8	Nabestaanden pensioen en afkoopregelingen

Oplossingen

- Voorbeeld 1, 2, 4 en 6 vallen onder de lopende vereenvoudigingstrajecten.
- Bij al deze voorbeelden kan daarbij ook naar lopende trajecten rond dienstverlening verwezen worden.

¹ [Eenvoudiger belastingstelsel: fiscale regelingen tegen het licht | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

² Dit wordt gestart vanuit de ministeries van SZW, FIN, VWS, OCW, BZK, de gemeenten (VNG), en betrokken uitvoerders zoals het UWV, de SVB, de dienst Toeslagen, de Belastingdienst en DUO.

Datum
9 juni 2023

Onze referentie

Geen probleem (beoogd beleid)

- Bij voorbeeld 3 (vermogen: ongelijkheid tussen overlijden en scheiden) wordt het als oneerlijk gezien dat het heffingvrij vermogen op huishoudniveau bij overlijden halveert waardoor er meer belasting betaald moet worden en er onvoldoende ruimte is om vermogen voor kinderen op te bouwen. Echter het heffingvrij vermogen is met 57.000 euro per belastingplichtige (2023) zeer ruim, waardoor er geen belemmering is voor het aanhouden van vermogen voor kinderen. Bovendien is het aantal huishoudens met een vermogen boven 57.000 euro klein en is de extra belasting over het vermogen boven het heffingvrij vermogen te overzien, zeker in het licht van het totale box 3 vermogen van het huishouden.
- Bij voorbeeld 5 (Anw en samenwonen/trouwen) gaat het om het niet herleven van het recht op Anw nadat een nabestaande minimaal 6 maanden heeft samengewoond. Gegeven dat de Anw een minimumuitkering is, is het echter uitlegbaar dat er strikte regels gelden. Daarbij wordt hier al coulance toegepast doordat in de eerste 6 maanden nog wel terugval op Anw mogelijk is.

ems

ems

Geen overheidsregeling, maar regeling bij pensioenfondsen

- Voorbeeld 7 (Nabestaanden pensioen en scholing) gaat over het vervallen van het wezenpensioen bij het nemen van een tussenjaar. In de nieuwe Pensioenwet is het wezenpensioen geuniformeerd, waarbij de scholingseis vervalt en de leeftijdsgrens op 25 jaar wordt gezet. Dan doet het geschetste probleem zich niet meer voor.
- Voorbeeld 8 (Nabestaanden pensioen en afkoopregelingen) gaat over een concreet voorbeeld van een ogenschijnlijk lage afkoopwaarde van het wezenpensioen. Het zou om een netto contante waarde moeten gaan. Daarom staat de vraag uit bij de Pensioenfederatie of de afkoopwaarde inderdaad zoveel lager kan liggen. Als hier iets mis blijkt te gaan, kan worden opgenomen dat u hierover in gesprek gaat met pensioenfondsen.

2. Meer gedetailleerde opzet van de brief:

- Onwenselijk dat nabestaanden die zich in zeer moeilijke en stressvolle situatie bevinden ook nog te maken krijgen met problemen rond overheidsregelingen.
- Kort ingaan op de voorbeelden:
 - Vier van de voorbeelden (voorbeeld 1, 2, 4 en 6) hebben complexiteit huidige belasting- en toeslagensysteem als grondprobleem. De grote nadruk op rationeel handelen en voldoende doen- en denkvermogen in het stelsel is bij nabestaanden extra problematisch, vanwege hun zeer verdrietige en stressvolle situatie.
 - Verwijzen naar de verschillende trajecten die lopen op vereenvoudiging.
 - Daarnaast wordt er ingezet op dienstverlening en is er bijvoorbeeld een aparte site van de Belastingdiensten van de Belastingdienst en gemeenten met informatie over regelingen waar nabestaanden mee te maken hebben.
 - Bij voorbeeld 4 (Anw en verrekening) gaat het om de complexiteit rond verrekening van arbeidsinkomen bij een Anw uitkering. Deze verrekening vergroot het probleem dat werknemers moeilijk kunnen inschatten wat extra werken oplevert vanwege de complexiteit van het stelsel. Doordat

✓

✓

✓

ja!

veel mensen niet weten dat de Anw een minimumuitkering is³, begrijpen ze bovendien de logica van verrekening niet. Bij een minimumuitkering past verrekening, zodat de regeling ook echt een vangnet is. Het is daarom belangrijk om beter voor het voetlicht te brengen dat de Anw als minimumuitkering is vormgegeven. Daarnaast kan het probleem beperkt worden door waar mogelijk de dienstverlening te verbeteren. Samen met de SVB wordt hieraan gewerkt, waarbij ook oog is voor wat de effecten van veranderingen zijn voor de hoogte van de uitkering. Een rekentool om de verrekening inzichtelijk te maken zou hierbij een middel kunnen zijn.

- Bij de voorbeelden 3 (vermogen: ongelijkheid overlijden en scheiden) en 5 (Anw en samenwonen/trouwen) is er geen oplossing, omdat het gaat om begrijpelijke regels waarbij de achterliggende keuzes uitlegbaar zijn.
- Bij voorbeelden 7 en 8 rond nabestaanden pensioen voor kinderen/jongeren kunt u geen oplossing bieden omdat deze niet gaan over overheidsregelingen, maar over een onderdeel van pensioenregelingen: het wezenpensioen. Bovendien doet het in voorbeeld 7 geschetste probleem dat het recht op het nabestaanden pensioen vervalt bij een tussenjaar zich niet meer voor in de nieuwe Pensioenwet waarin het wezenpensioen geuniformeerd is en daarbij geen scholingseis meer geldt.
- Afronding: Er is permanent aandacht voor de problematiek waar nabestaanden mee te maken hebben waarbij gezocht wordt naar mogelijkheden om deze op te lossen of te beperken. Zo is een burgerreis uitgevraagd en was er afgelopen jaar in december het symposium over de financiële problemen waar nabestaanden tegenaanlopen. De belastingdienst heeft een site met informatie over zaken die spelen bij overlijden [Na een overlijden \(belastingdienst.nl\)](#) en ook de site [Overlijden: wat moet ik regelen? | Rijksoverheid.nl](#) wordt door 150 gemeenten en de Belastingdienst gebruikt in hun communicatie naar nabestaanden.
- De bijlage met de analyse per voorbeeld bij deze nota wordt ook als bijlage bij de Kamerbrief gevoegd.

Datum
9 juni 2023

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Uitwerking voorbeelden nabestaanden_CONC EPT7juni	Ter informatie (niet verzenden)	

³ Zie ook de burgerreis [Algemene nabestaandenwet, het beeld vanuit de burger | Rapport | Kennisplatform Werk en Inkomen](#)

Aan

Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Kamerbrief voorbeelden van SGP van problemen bij
partnerverlies

6/7 CEZ
deze had
de toekal
geen?

TER BESLISSING

Datum
4 juli 2023

Onze referentie
2023

Opgesteld door

Bijlage(n)
2

Aanleiding

In de begrotingsbehandeling heeft de SGP (dhr. Stoffer) aandacht gevraagd voor rouwenden, en daarbij voorbeelden overhandigd van de financiële problemen die kunnen ontstaan wanneer een geliefde overlijdt. Dit betreft problemen rond overheids- en pensioenregelingen waar mensen die hun partner verloren hebben mee te maken krijgen. U heeft (beide) in het debat toegezegd naar de voorbeelden te kijken, en de Kamer hier voor de zomer over te informeren.

In de nota van 9 juni jl. hebben wij uw akkoord gevraagd op de analyse van de onderzochte problemen en de lijn van de aanbiedingsbrief. Uw opmerking (MSZW) over tijdige communicatie is meegenomen.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met verzending van de aanbiedingsbrief en de analyse? De brief en analyse wordt gelijktijdig aan stas F&B en stas T&D voorgelegd gelet op dat de brief mede namens hen wordt verstuurd.

Kernpunten

- De aanbiedingsbrief bevat de volgende onderdelen:
 - Inleiding: goed dat SGP deze praktijkvoorbeelden heeft verzameld, heel moeilijk als er bij zo'n zwaar moment ook onzekerheden bijkomen rond overheids- en pensioenregelingen. Vanuit overheid en uitvoering veel aandacht hiervoor.
 - Complexiteit: 4 van 8 voorbeelden te herleiden tot problematiek rond complexiteit belasting- en toeslagenstelsel. Inzet vanuit kabinet op vereenvoudiging van het stelsel. Voorbeelden zijn gedeeld met lopende trajecten (o.a. VIM) en op korte termijn inzet op dienstverlening.
 - Uitwerking per voorbeeld:
 - Bij voorbeelden 1, 2, 4 en 6 gaat het om complexiteit waarop al trajecten lopen. Specifiek wordt ingegaan op de Anw. We gaan binnen lopende trajecten in gesprek met SVB om te kijken wat mogelijk is om verrekening beter/makkelijker in beeld te brengen.
 - Bij voorbeelden 3 (heffingvrij vermogen) en 5 (Anw en samenwonen/trouwen) is er geen oplossing nodig omdat het valt onder beoogd beleid.

- Voorbeeld 7 en 8 (nabestaandenpensioen) ziet op regelingen bij pensioenfondsen, deze problematiek doet zich niet meer voor bij het nieuwe nabestaandenpensioen uit de wet toekomst pensioenen.
- Afsluiting: permanent aandacht voor de problematiek waar nabestaanden mee te maken hebben. Er wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om deze waar mogelijk op te lossen of te beperken.
- In de volledige analyse, welke als bijlage aan de Kamer wordt gezonden, wordt uitgebreid ingegaan op de analyse van de voorbeelden.

Datum
4 juli 2023

Onze referentie
2023-

Toelichting

- De SGP heeft 8 voorbeelden aangeleverd op gebied van toeslagen/fiscaliteit, de Algemene nabestaandenwet (Anw) en nabestaandenpensioen voor kinderen/jongeren. De 8 voorbeelden zijn:

Fiscale regelingen en toeslagen	
Voorbeeld 1	Gevolgen wijziging verzamelinkomen/ hogere belastingschijf
Voorbeeld 2	Kindgebonden budget
Voorbeeld 3	Vermogen: ongelijkheid tussen overlijden en scheiding
Algemene nabestaandenwet (Anw)	
Voorbeeld 4	Anw en verrekening
Voorbeeld 5	Anw en samenwonen/trouwen
Voorbeeld 6	Anw met terugwerkende kracht en de mogelijke gevolgen
Nabestaanden pensioen voor kinderen/jongeren	
Voorbeeld 7	Nabestaanden pensioen en scholing
Voorbeeld 8	Nabestaanden pensioen en afkoopregelingen

- De SGP doet de oproep om naast de gegeven voorbeelden meer voorbeelden te verzamelen. Vanuit SZW bent u daar samen met de SVB al actief mee bezig met onder meer de uitgevraagde burgerreis en het symposium afgelopen jaar over de financiële problemen waar nabestaanden tegenaanlopen.

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief Reactie op voorbeelden uit de praktijk: financiële gevolgen partnersverlies	Verzenden aan TK	
2	Analyses voorbeelden uit de praktijk: financiële zaken en gevolgen	Verzenden aan TK	